

ling fra Højesteret. Jeg talte endvidere undertiden underhaanden med visse Dommere om, hvorvidt det kunde tænkes, at de vilde gaa med til offentlig Votering. Jeg fik paa Fornemmelsen, at der var Enstemighed deroppe derimod. Derfor foreslog jeg ikke offentlig Votering, thi naaar Stillingen er saaledes, er det forkert at gennemtvinge Sagen.

Naar jeg tror, at offentlig Votering er det rigtige, skyldes det ikke de Grunde, som det ærede Medlem Hr. Zahle var inde paa, Hensynet til de gamle politiske Tilfælde, heller ikke den Hovedbetragtning, som den højtærede Minister nævnte. Han nævnte flere Grunde, som jeg er fuldstændig enig med ham i; men jeg er ikke enig i hans Hovedbetragtning, en Betragtning, han angav, han ikke havde set fremhævet før; det var hans egen Anskuelse, hans egen Argumentation, han her gjorde gældende. Jeg tror, Argumentet var, at naaar Højesteret har saa stor Indflydelse, at den kan tilsidesætte Administrationens Afgørelser, tilsidesætte Lovgivningsmagtens Afgørelser, en Ministers Afgørelser, selv hvor han havde Rigsdagen bag sig og et stort Flertal af Folket bag sig, en Lovgivning, der var vedtaget af Folketing og Landsting, maa man have Grundene til, at Højesteret tilsidesætter Afgørelserne, at vide.

Det var vist hans Hovedbetragtning, og jeg maa indrømme, at den lyder meget logisk. Men jeg skal gøre opmærksom paa, at det er ikke sagt for første Gang. Det er sagt i Tyskland, i Frankrig og i England; men Konklusionen var noget forskellig i de tre Lande. I England siger man ud fra en lignende Betragtning som den, Ministeren gør gældende, at naaar der tillægges Højesteret saa stor Magt, vil man ogsaa have, at den ved offentlig Votering skal udtale sig om de Grunde, som fører til at tilsidesætte den paagældende Afgørelse. Altsaa, i England tog man samme Konsekvens som den højtærede Minister. I Frankrig og Tyskland var det modsatte Tilfældet. I Frankrig siger man ud fra samme Betragtning: Følgelig maa vi forlange, at Højesteret udtaler sig offentligt om Grundene, men det behøver ikke at være ved offentlig Votering, det kan være i Præmisserne, men det maa være i udtømmende Præmisses. I Tyskland siger man, at naaar der er et Flertal eller Mindretal indenfor vedkommende Ret, maa det i Præmisserne udtales, at det og det taler for den og den Anskuelse, men at man af de og de Grunde alligevel kommer til den og den Anskuelse. Og længere fører Ministerens

Betragtninger heller ikke, de behøver ikke just at føre til Kravet om offentlig Votering, de kan lige saa godt føre til den Regel, at Højesteret i Præmisserne angiver Grundene for og imod.

Naar jeg, uagtet jeg ikke synes, at man behøver at ty til de politiske Tilfælde, og ikke mener, at Ministerens Argumenter er rigtige, alligevel holder paa offentlig Votering og er en meget ivrig Tilhænger deraf, er det af de Grunde, jeg allerede har fremhævet, nemlig for det første af Hensyn til Parterne, der har et rimeligt Krav paa at faa at vide, hvorfor Dommen lyder, som den gør, og endvidere af Hensyn til Sagfærerne, der ogsaa er interesserede i at faa Grundene at vide, men fremfor alt af Hensyn til Retsudviklingen; man er interesseret i at faa at vide, med hvilke Grunde Højesteret kommer til et Resultat, og at se baade, hvad Flertallet og Mindretallet mener, saa at Lovgivningsmagten kan indrette sig efter Grundene og, hvis den ikke vil følge den Retning, Højesteret angiver, kan gennemføre en Lov i modsat Retning. Saa bliver Lovgivningsmagten altsaa vejledet.

Jeg vil derfor arbejde i samme Retning som den højtærede Minister og det ærede Medlem Hr. Zahle; men at gennemføre Bestemmelserne imod en Højesteret, som vi alle anerkender — og det maa det ærede Medlem Hr. Zahle ogsaa gøre —, finder jeg uheldigt. Men jeg nærer ikke Tvivl om, at den Anskuelse, vi her er inde paa, vil ende med at sejre.

Naar jeg ikke kan tiltræde Ministerens Forslag paa dette Punkt, er det endvidere, som jeg ogsaa sagde i mit første Foredrag, fordi det ikke gaar den Vej, jeg finder det absolut nødvendigt at gaa, hvis vi faar offentlig Votering, nemlig at begrænse Antallet af de Dommere, som skal afsige Dommen, til 5 eller 7. Ministeren oprettholder Tallet 9; det vil med logisk Nødvendighed medføre, at der maa ansættes mange flere Dommere. Endvidere kan jeg ikke tiltræde Ministerens Forslag om, at han, naar der mangler en Dommer, skal have Ret til at konstituere en. Den Mand, der paa den Maade konstitueres, vil komme i en vanskelig Stilling. For hans Vedkommende vil man kunne tænke sig, at den Frygt gjorde sig gældende, som man her taler saa meget om, Frygten for Ministerens Bedømmelse af Dommerens Votering. Jeg tror nu ikke, at Dommerne behøver at nære nogen Frygt i den Henseende for Administrationen; den er nu en Gang ikke saa